

І. М. Бурденко

ПОДАТКОВА СИСТЕМА ЯК ІНСТРУМЕНТ ІННОВАЦІЙНО-ІНВЕСТИЦІЙНОГО РОЗВИТКУ УКРАЇНИ

TAX SYSTEM AS INSTRUMENT OF INNOVATIVE-INVESTMENT DEVELOPMENT OF UKRAINE

У статті розглянуті основні чинники, що визначають конкурентоспроможність України в міжнародному рейтингу конкурентоспроможності. Визначено місце та досліджено сучасний стан податкової системи, а також розкрито недоліки і напрями її розвитку.

Ключові слова: *податкова система України, податкове навантаження, інвестиційно-інноваційна політика, конкурентоспроможність національної економіки, податкове законодавство, податкові пільги.*

In the article the considered main factors which determine the competitiveness of Ukraine in the international rating of competitiveness. Define place and it is investigational the modern state of the tax system, and also defects and directions of its development are exposed.

Keywords: *tax system of Ukraine, tax loading, investment-innovative politics, competitiveness of national economy, tax legislation taxes deductions.*

Постановка проблеми. Стратегічною метою реформування економіки України є створення соціально орієнтованої ринкової економіки, яка б на основі розвитку національного конкурентоспроможного виробництва забезпечила гідний рівень життя населення, добробут нації в цілому. Отже, ключовим завданням економічної політики держави є підвищення її конкурентоспроможності на інноваційних засадах і створення для цього відповідних умов [2, 14].

При проведенні інноваційно-інвестиційної політики держава має важливий інструмент економічного впливу – податкова система. Глобалізаційні та інтеграційні процеси ставлять нові вимоги до податкової системи. Ринкове реформування економіки супроводжувалося неодноразовими спробами удосконалити податкову систему шляхом прийняття окремих законодавчих актів, що були недостатньо адекватними стану економіки.

Реформування податкової системи повинно проводитися у відповідності з пріоритетами державної політики щодо соціально-економічного розвитку, сприяти сталому економічному зростанню шляхом лібералізації податкової системи на основі виваженої інвестиційно-інноваційної політики, забезпечувати достатній обсяг сукупних податкових надходжень до бюджетів усіх рівнів, встановити ліберальне відношення до платників, які сумлінно виконують свої податкові зобов'язання, і посилення відповідальності за несплату податків [11].

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Огляд численних публікацій свідчить, що проблемам податкової системи та її реформуванню присвячено досить багато наукових праць. Однак питанням щодо ролі і місця податкової системи, її реформи в напрямі стимулювання соціально-економічного розвитку, інвестиційно-інноваційної діяльності потребують подальшого дослідження.

Метою статті є дослідження чинників конкурентоспроможності України, визначення основних недоліків та розглянути напрями розвитку податкової системи в контексті інноваційно-інвестиційного розвитку України.

Викладення матеріалу. Податкова система України створена за зразком податкових систем розвинутих європейських країн. Проте на відміну від країн ЄС податкова система України не є інструментом підвищення конкурентоспроможності держави, не сприяє інноваційно-інвестиційному розвитку країни, зростанню економічної активності суб'єктів

господарювання.

Крім того, уряд України позбавлений об'єктивної інформації щодо ефективності національного конкурентного середовища, в порівнянні з конкурентним середовищем інших країн. Інформаційна обмеженість урядових установ у поєднанні з відсутністю громадської підтримки майже унеможлиблює підвищення ефективності конкурентного середовища, що в кінцевому випадку позначається на добробуті суспільства.

Всесвітній економічний форум протягом багатьох років проводить дослідження конкурентоспроможності країн. Підсумки даної роботи оприлюднюються в спеціалізованому виданні "The Global Competitiveness Report. World Economic Forum". Наведемо дані рейтингу України, країн лідерів і найближчих країн-сусідів (табл. 1).

Таблиця 1

Всесвітній індекс конкурентоспроможності країн

Країна	Роки				
	2002	2003	2004	2005	2006
Україна	69	84	86	68	78
Росія	58	70	70	53	62
США	2	2	2	1	6
Польща	50	45	60	43	48
Румунія	67	75	63	67	68
Фінляндія	1	1	1	2	2
Загальна кількість країн	95	101	104	117	125

Джерело: Звіт ВЕФ про глобальну конкурентоспроможність 2002-2003, 2003-2004, 2004-2005, 2005-2006рр. [4].

Як свідчать дані таблиці 1, Україна хронічно відстає від більшості країн майже за усіма макроекономічними критеріями та оцінками, залишається на периферії світових інноваційних систем і в результаті має займає низький рейтинг за індексом глобальної конкурентоспроможності порівняно з країнами ЄС. Відповідно до індексу конкурентоспроможності, що розраховується Всесвітнім економічним форумом, Україна у 2006 р. посідала 78-е місце серед 125 країн, у 2005 р. - 84-е місце із 117 країн. Таке

зниження відбулося через просунення інших країн на вищі позиції за рахунок переходу до інноваційного суспільства, розбудови економіки, що ґрунтується на розповсюдженні та використанні наукових знань, професійних навичках та креативних якостях людей, для яких висока кваліфікація стає головним виробничим ресурсом. На сьогодні Україна залишається сировинною країною із надзвичайно високою інертністю розбудови економіки та використанні нових інновацій. Розглянемо основні складові рейтингу конкурентоспроможності України (табл. 2).

Таблиця 2

Рейтинг України за субфакторами конкурентоспроможності

Основні субфактори	Роки	
	2005	2006
Базові чинники:		
• інституції	92	104
• інфраструктура	59	69
• макроекономіка	65	74
• здоров'я та початкова освіта	90	94
Чинники, які характеризують зростання ефективності економіки		
• вища освіта	41	48
• ефективність ринків	73	80
• технологічний розвиток	87	90
Інновативність:		
• розвиток бізнесу	68	76
• інновації	54	73
Кількість країн	117	125

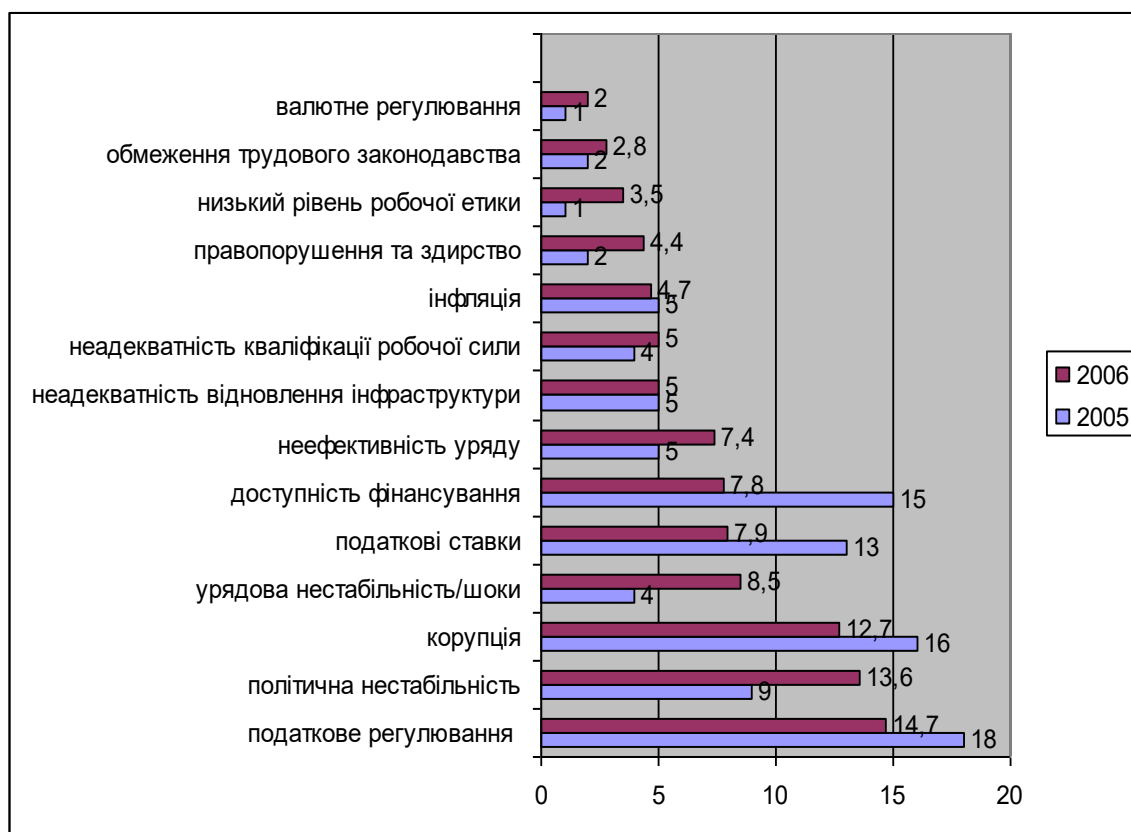
Джерело: Звіт ВЕФ про глобальну конкурентоспроможність 2005-2006рр. [4]

Якщо розглянути складові рейтингу, то за станом макроекономічного середовища наша країна посідала 74-е місце, ефективністю ринків і інновацій відповідно 80-е і 73-е, а за якістю державних і суспільних інститутів - 104-е місце. За цим показником нас випередили те тільки Молдова (101), Таджикистан (77), але й Уганда (100), Шри-Ланка (82), Ефіопія (83), Нігерія (94), Камбоджі (95). Саме цей показник вплинув на зменшення рейтингу

України.

Таким чином, якість влади і неефективне управління економікою є головним чинником неконкурентоспроможності нашої країни і найбільшою мірою обумовлюють наше відставання від розвинутих країн.

Результати міжнародних порівнянь у розрізі широкого спектру економічних характеристик дає можливість оцінити, наскільки „несприятливе” середовище для праці та проживання людей в Україні. За результатами анкетування вітчизняних підприємців найбільш проблематичними чинниками для ведення бізнесу в Україні є: система податкового регулювання, політична нестабільність, корупція, доступність фінансування та ставки оподаткування (рис. 1).

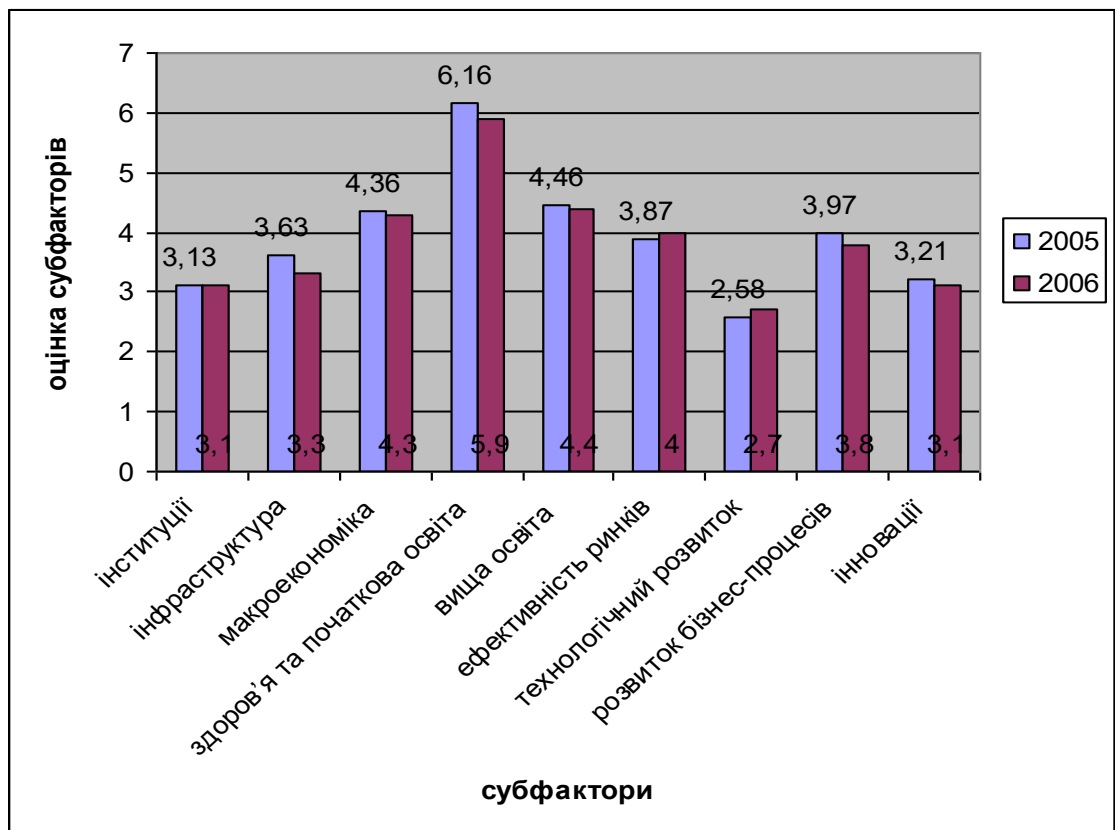

Джерело: Звіт ВЕФ про глобальну конкурентоспроможність 2005-2006рр. [4]

Рис 1. Найбільш проблемні чинники для ведення бізнесу в Україні

Слід зазначити, що із 2006 р. ВЕФ суттєво змінив методику складання

рейтингу, і тепер кількість чинників, які ураховують для оцінки конкурентоспроможності, збільшилася – з 35 до 90. Додатково оцінюються розвиненість інфраструктури і розвиток бізнесу, ефективність ринку праці, рівень здоров'я та якість освіти. Для оцінки загального рейтингу використовуються дев'ять субфакторів. Оцінку субфакторів конкурентоспроможності України надамо на рис. 2.

Джерело: Звіт ВЕФ про глобальну конкурентоспроможність 2005-2006рр. [4]

Рис. 2. Оцінка субфакторів конкурентоспроможності України

Оцінки субфакторів свідчить, що серед базових чинників конкурентоспроможності найбільш негативними є якість державних інституцій та інфраструктура; серед чинників, що підсилюють ефективність - ефективність ринків та технологічний розвиток; серед чинників інноваційності – інновативність. Отже, низька якість державних інституцій, відставання із розвитком людського капіталу стають чинником гальмування

країни за технологічним та інноваційним розвитком. Подальша консервація ситуації, що склалася, призведе до втрати перспектив виходу на світові ринки наукомісткої продукції і збільшення відставання від світових лідерів, які мають якісні інституції і активно розвивають постіндустріальне суспільство. Важливе місце в підвищенні рейтингу конкурентоспроможності країни, а також в реалізації інноваційно-інвестиційної політики, належить податковій системі.

Отже, виникає нагальна потреба у комплексному вирішенні питання реформування податкової системи, визначення напрямів розбудови податкового законодавства та шляхів його вдосконалення з урахуванням норм європейського податкового законодавства та пріоритетів державної політики.

Основними пріоритетами реформування податкової системи повинно бути [11]:

- 1) перехід від системи соціального захисту, що ґрунтується на наданні пільг, до політики підвищення доходів та надання державної допомоги соціально вразливим верствам населення залежно від їх матеріального стану;
- 2) забезпечення державної підтримки реалізації інноваційних проектів у пріоритетних видах економічної діяльності;
- 3) переорієнтація напрямів використання коштів державного бюджету, спрямованих на розвиток соціальної та транспортної інфраструктури, а також виконання програм енергозбереження та охорони довкілля;
- 4) проведення реформ у бюджетній сфері, спрямованих на зміцнення фінансової бази місцевого самоврядування та вдосконалення міжбюджетних відносин.

Варто відзначити, що Державною податковою адміністрацією України проводиться експертиза розроблених проектів нормативно-правових актів щодо відповідності їх основним положенням законодавства Європейського

Союзу [16]. Протягом 2006 р. підготовлено 52 довідки для надання Міністерству юстиції України з метою визначення відповідності *acquis communautaire* розроблених проектів нормативно-правових актів основним положенням законодавства ЄС.

Слід зазначити, що в європейських країнах розвиток податкової системи, зокрема, зміна фіскальної ефективності окремих податків і загального рівня оподаткування економіки, відбувався поступово. Протягом 1995-2002 років лише в державах - нових членах ЄС спостерігалися значні коливання рівня перерозподілу ВВП через податкову систему та соціальні фонди (8,5 відсоткового пункту у Словаччині). Однак такі коливання відбувалися протягом семи років, а не одного, як в Україні. Серед розвинутих країн максимальні коливання рівня перерозподілу ВВП через податкову систему та соціальні фонди мали місце в Греції - 3,6 відсоткового пункту. В середньому в 15 державах - членах ЄС коливання рівня перерозподілу були на рівні 0,5 відсоткового пункту, що свідчить про проведення більш виваженої податкової політики в цих країнах. Розміри податкових надходжень і рівень перерозподілу ВВП через податкову систему та соціальні фонди в Україні розглянемо у табл. 3.

Таблиця 3

Основні показники економічного розвитку України

№ з/п	Показники	2003	2004	2005	2006	Січень-вересень 2007
1	ВВП, млн. грн.	267344	345113	441452	537667	492504
2	Доходи зведеного бюджету: млн. грн.	75285,8	91529,4	134183,2	171811,5	151729,9
	у % до ВВП	28,16	26,52	30,40	31,96	30,81
3	Рівень виконання доходів Зведеного бюджету України, %			101,1	104,7	64,6
4	Податкові надходження, млн. грн.	54300,0	51190,8	75674,7	125250,6	112735,3
5	Рівень перерозподілу ВВП через податкову систему та соціальні фонди, %	*	31,8	36,6	40,0	*

* Дані за ці роки відсутні.

Джерело: [3, 7, 13]

Дані табл. 3 свідчать, що за період 2003-2006рр. темпи економічного розвитку України мали позитивну динаміку. Проте із початку 2007 р. динаміка реального валового внутрішнього продукту уповільнювалася, і водночас вона залишається на значному рівні й перевищує показники 2005-2006рр., коли економіка піднімалася після несприятливої зовнішньоекономічної кон'юнктури. Реальний валовий внутрішній продукт у січні – вересні 2007 р. зріс порівняно з відповідним періодом 2006р. Темпи зростання реального ВВП склали 107,3%. Обсяг номінального ВВП за січень – вересень 2007 р. становив 492,5 млрд. грн. Позитивна динаміка ВВП підтримувалася завдяки високим темпам виробництва в переробній промисловості, торгівлі та будівництві – основних контрагентах банківської системи.

Рівень виконання доходів Зведеного бюджету України за період січень-вересень становив 64,6% від плану на рік і на 0,3 процентного пункту перевищував показник відповідного періоду попереднього року та на 0,8 процентного пункту був більшим, ніж середнє значення за чотири попередні роки.

Відомо, що базовою функцією податків є фіскальна, головне завдання якої полягає в забезпеченні надходжень доходів до бюджету, а ефективність податкової системи визначається рівнем податкових надходжень до зведеного бюджету України.

Протягом 2003-2006 рр. динаміка структури доходів зведеного бюджету демонструвала залежність від податкової політики (зміни податкових ставок окремих податків, бази оподаткування, податкових пільг тощо), а також від економічної ситуації в країні (табл. 3).

У 2006р. спостерігалася тенденція до перевиконання плану доходів зведеного бюджету. Перевиконання плану доходів зведеного бюджету становило 3,5 млрд. грн., приріст доходів становив 27,1% порівняно з 2005р. завдяки цьому рівень виконання річного плану доходів зведеного бюджету у

2006р. становив 104,2% (у 2005р. – 101,1% річного плану). У січні – серпні 2007 року доходи Зведеного бюджету України збільшилися порівняно з відповідним періодом попереднього року на 27,3% і забезпечувалися переважно податковими надходженнями – 74,3% від усіх доходів (у 2006 р – 72,9%). За рахунок зростання частки надходжень від податку з доходів фізичних осіб унаслідок підвищення з 1 січня 2007 р. ставки оподаткування (з 13 до 15%) та збільшення надходжень від податку на прибуток підприємств за рахунок поліпшення їх фінансового результату скоротилася частка надходжень від ПДВ. При цьому надходження від ПДВ залишалися найбільшою статтею доходів – 28,6%.

Слід зазначити, що у результаті заходів щодо зниження податкового навантаження на економіку, зменшено ставки таких основних податків, як на додану вартість - з 28 до 20%, на прибуток підприємств - з 30 до 25%, здійснено перехід до пропорційного оподаткування доходів громадян за ставкою у розмірі 15% з 1 січня 2004 р. (по 31 грудня 2006 р. - 13%) і зменшено нарахування на фонд заробітної плати. Зниження ставок за основними податками стало однією з причин зменшення частки ВВП, що перерозподіляється через податкову систему держави та державні соціальні фонди. Так, у 2004 році рівень перерозподілу ВВП через податкову систему та соціальні фонди складав 31,8%, тобто до рівня, нижчого ніж у державах - нових членах ЄС. Проте у 2005-2006рр. рівень перерозподілу ВВП через податкову систему та державні соціальні фонди підвищився до 36,6% у 2005 р. і до 40,0% у 2006 р., що спричинено:

- скасуванням пільг, що надавалися суб'єктам спеціальних економічних зон (СЕЗ), територій пріоритетного розвитку (ТПР) та технопарків тощо;
- зростанням імпорту товарів та послуг;
- змінами в нормативно-правовій базі адміністрування податків.

За останні два роки зазначений перерозподіл ВВП в Україні перевищив його середній рівень не лише в державах - нових членах ЄС, а і в розвинутих

колишніх соціалістичних країнах - Польщі, Чехії, Словаччині, ВВП яких на душу населення за паритетом купівельної спроможності в 2-3 рази перевищує відповідний показник в Україні [11]. Це свідчить про перевищення рівня перерозподілу ВВП через податкову систему України, що є одним з чинників негативного впливу на темпи економічного зростання.

Підвищення частки ВВП, яка перерозподіляється через податкову систему та державні соціальні фонди негативно позначилося на діяльності підприємницьких структур і призвело до зниження їх інвестиційної активності за рахунок скасування інвестиційних податкових пільг й розширення податкової бази за двома основними видами податків (податок на додану вартість і податок на прибуток підприємств). В наслідок чого виникла проблема, пов'язана з ухиленням суб'єктів господарювання від сплати податків.

Таким чином, податкова система характеризується передусім фіскальною спрямованістю, що є лейтмотивом більшості змін, які вносяться до податкового законодавства. Водночас її регулююча функція не зорієнтована на стале економічне зростання. Це не сприяє також посиленню позиції країни щодо податкової конкуренції.

Основним недоліком існуючої податкової системи є нормативно-правова база оподаткування. Податкове законодавство є нестабільним, складним і неоднорідним, а окремі законодавчі норми - недостатньо узгоджені, та суперечливі. Чимало норм мають неоднозначне тлумачення при їх застосуванні, що негативно позначається на діяльності підприємницьких структур, знижує привабливість національної економіки для іноземних інвесторів.

Принциповим недоліком податкового законодавства є наявність економічно необґрунтованих розбіжностей щодо визнання та оцінки доходів і витрат для визначення об'єкта оподаткування податком на прибуток і податком на додану вартість і нормативно-правовою базою бухгалтерського обліку в частині розрахунку фінансового результату, що унеможлиблює

складення декларації про прибуток підприємств за даними бухгалтерського обліку.

Питання оподаткування регулюються не тільки законами, а і декретами Кабінету міністрів України, указами Президента України. Через наявність у законодавчих актах норм непрямой дії значна кількість питань у сфері оподаткування регулюється підзаконними актами. Такий стан правової бази може бути виправданий на початковому етапі формування податкової системи, однак неприйнятний на сучасному етапі розвитку економіки.

Існуючі серйозні недоліки податкової системи призвели до таких проблем системного характеру, як [11]:

1) податкова заборгованість платників перед бюджетом та державними цільовими фондами, що зумовлено:

- відсутністю ефективних механізмів, які забезпечують відповідальність суб'єктів господарювання за виконання своїх фінансових зобов'язань;
- недосконалістю системи списання та реструктуризації податкової заборгованості підприємств перед бюджетом;
- проведенням взаємозаліків, які роблять не вигідною своєчасну і в повному обсязі сплату податків;
- проблемами окремих галузей (паливно-енергетичний комплекс), які є найбільшими боржниками бюджету, зокрема в частині регулювання державою цін на енергоносії;

2) бюджетна заборгованість з відшкодування податку на додану вартість. Основними причинами, що ускладнюють виконання державою зобов'язань перед платниками податку на додану вартість є:

- пред'явлення необґрунтованих вимог на відшкодування податку на додану вартість та заниження сум податкових зобов'язань;
- виконання прогнозних показників надходжень з податку на додану вартість до державного бюджету за рахунок неповернення платникам переплачених сум податку;

- недоліки законодавчих норм, якими регулюється процедура відшкодування;

3) ухилення від оподаткування та сплати податків. Ця проблема є однією з найгостріших в Україні та таких, що вирізняє її з-поміж більшості європейських країн. Як вже зазначалося, на масштаби ухилення від сплати податків впливає високий рівень податкових ставок, нерівномірний розподіл податкового навантаження; порушення принципу рівності платників перед законом; складність і недосконалість законодавства, яким регулюється підприємницька діяльність, зокрема податкового; недотримання норм законів, неефективність державної бюджетної політики;

4) нерівномірне податкове навантаження, внаслідок чого найбільше податкове навантаження покладено на законслухняних платників, позбавлених податкових пільг.

Отже, недоліки існуючої податкової системи вимагають негайного її реформування. Проте варто мати на увазі, що реалізація податкової реформи повинна бути цілеспрямованою, системною, відкритою, виваженою (обґрунтованою макроекономічним аналізом та актуарними розрахунками) і, найголовніше, поступовою у часі, що сприятиме створенню стабільних умов для підприємницької та інвестиційно-інноваційної діяльності.

Метою реформування податкової системи України є створення більш ефективної і раціональної податкової системи, що забезпечить сприятливі умови для ведення бізнесу, реалізації інвестиційно-інноваційної політики, зростання споживчого попиту на внутрішньому ринку за одночасного динамічного збільшення обсягу сукупних податкових надходжень до бюджетів усіх рівнів та державних цільових фондів і оптимальний рівень перерозподілу ВВП через податкову систему.

З цією метою урядом була розроблена Концепція реформування податкової системи України, в якій визначено стратегічні цілі податкової реформи [11]:

- підвищення конкурентоспроможності вітчизняного бізнесу;
- легалізація тіньового сектору;
- активізація інвестиційних процесів в економіці;
- простота та зрозумілість податкових норм для суб'єктів господарювання;
- скорочення витрат платників на нарахування і сплату податків та держави на їх адміністрування;
- адаптація податкового законодавства України до законодавства ЄС;
- забезпечення умов для добровільного виконання вимог податкового законодавства платниками податків;
- запровадження інформаційно-аналітичної системи державної податкової служби в національному масштабі;
- автоматизація процесів оподаткування із застосуванням сучасних технологій.

Отже, реалізації пріоритетних напрямів реформування податкової системи передбачає:

- удосконалення структури системи оподаткування шляхом скасування неефективних (затратних) податків і зборів та ослаблення фіскального тиску шляхом зниження нарахувань на фонд оплати праці, а також ставок податків на прибуток підприємств і додану вартість. Разом з тим, планується розширення бази оподаткування, зокрема шляхом впровадження податку на нерухомість для фізичних осіб з 2009 року та стягнення рентних платежів на видобуток нафти, газу та інших корисних копалин. Податок на нерухомість – це місцевий податок, який дозволить забезпечити фінансову основу органам місцевого самоврядування. Він повністю повинен залишатися в місцевих бюджетах і направлятися на розвиток інвестиційно-інноваційної діяльності.

- забезпечення подальшого поступового зменшення частки перерозподілу ВВП через зведений бюджет на рівні близько 30%;
- відмова від податкових пільг. Хоча в сфері регулятивного впливу держави на модернізацію та стимулювання інноваційно-інвестиційних процесів пільги залишаються єдиним дійовим та достатньо ефективним інструментом впливу. При цьому фіскальна ефективність пільг є високою. Форми підтримки інноваційного підприємництва можуть бути різними: фінансування частини науково-прикладних досліджень суб'єктів господарювання за рахунок бюджету чи позабюджетних фондів, державне замовлення інноваційної продукції тощо.

Проте оптимальний період дії податкової пільги повинен становити чотири роки. За менший час пільга не спрацює, а за більший - виникають можливості зловживань і втрати ефективності. Крім того, інвестиційно-інноваційні процеси можна стимулювати шляхом запровадження збільшення ставок амортизації та залікового податку на основні фонди;

- вдосконалити спрощену систему оподаткування суб'єктів малого підприємництва і привести її до вимог сучасності. Поступова відмова від паралельного функціонування стандартної та спрощених систем оподаткування за єдиним податком, фіксованим сільськогосподарським податком, особливої системи оподаткування страхової діяльності дасть змогу не допустити їх використання з метою спотворення нормального конкурентного середовища та схем оптимізації податкових зобов'язань підприємств, що працюють на загальній системі оподаткування;
- удосконалення системи адміністрування шляхом удосконалення процедури реєстрації платників ПДВ, у т.ч. правил добровільної реєстрації; розробки нової системи моніторингу сплати ПДВ як передумови для удосконалення контролю за сплатою податку та податкового законодавства щодо ПДВ. На нашу думку, стабільність нормативної бази щодо утримання даного виду податків дозволить

підвищити ефективність його застосування. Загальноприйнята в міжнародній і, зокрема, в європейській практиці диференціація ставок ПДВ за критерієм корисності товару приводить до економічного ефекту, який є абсолютно тотожним ефекту від надання галузевих податкових пільг.

Висновки. При проведенні інноваційно-інвестиційної політики держава має важливий інструмент економічного впливу – податкова система. Проте дослідження сучасного стану податкової системи свідчить, що на сьогодні залишаються не вирішеними питання переорієнтації діючої податкової системи на стимулювання процесів соціально-економічного та інноваційно-інвестиційного розвитку країни, а недоліки податкової системи призвели до проблем системного характеру. Отже, податкову систему України слід реформувати таким чином, щоб вона стала дієвим інструментом щодо підвищення конкурентоспроможності держави та сприяла інноваційній моделі розвитку України. Основними завданнями реформування податкової системи України є зниження податкового навантаження на економіку. При цьому різке зниження податкових ставок і загального рівня оподаткування (податкового коефіцієнту) може не призвести до очікуваного зростання інвестицій і темпів економічного зростання. Звичайно, зниження податкових ставок сприятиме зростанню інвестиційних можливостей українських підприємств. Однак не є єдиною умовою розвитку інноваційно-інвестиційної діяльності. Крім того, якщо зниження податкових ставок супроводжуватиметься зростанням бюджетного дефіциту та інфляції, це негативно позначиться на інвестиційній активності суб'єктів господарювання.

Перспективнішою є стратегія поетапного зниження податкового навантаження за рахунок скасування неефективних (затратних) податків і зборів, підвищення фіскальної ефективності податків на основі розширення бази оподаткування, надання пільг суб'єктам підприємництва, які розробляють і впроваджують інновації та випускають інноваційну

продукцію, покращення адміністрування, зменшення масштабів ухилення від сплати податків, формування доходів бюджетів усіх рівнів на основі проведення збалансованої бюджетної політики на середньострокову перспективу та спрямування податкових надходжень у сфери, від яких залежить довгострокове економічне зростання.

Список використаних джерел:

1. Герасимов П. Фискальные риски инновационного бизнеса // Проблемы теории и практики управления. – 2007. - №3. – С. 97-103
2. Доповідь «Про внутрішнє і зовнішнє становище України у 2005р.» К., 2006. – С. 68.
3. Загальноекономічний стан розвитку // Бюлетень НБУ. – 2007. - №11.
4. Звіт ВЕФ про глобальну конкурентоспроможність // www.Weforum.org / Global Competitiveness Report.
5. Іванов С., Ковальчук А. Основні принципи та напрями вдосконалення податкової системи: методологічний аспект // Банківська справа. – 2006. - № 4. – С. 46-49
6. Інноваційно-інвестиційний розвиток регіонів України в контексті Європейської інтеграції // <http://niss.1viv.ua/publications>.
7. Інформація Міністерства фінансів України щодо виконання Державного бюджету України у 2006 році // www.mfu.gov.ua / звіти.
8. Катеринчук М. Міфи податкової реформи та проблеми податкової системи // http://businessukr.com/all_magazin/8_2007.
9. Кіндзерський Ю., Паламарчук Г. Проблеми національної конкурентоспроможності та пріоритети конкурентної політики в Україні // Економіка України. – 2006. - №8. – С. 19-29.
10. Козацький В. Щодо питання поліпшення використання державних ресурсів // Економіка України. – 2007. - №2. – С. 85-87.
11. Концепція реформування податкової системи України: Розпорядження КМУ від 19 лютого 2007 р. № 56-р.
12. Мороз В. Конкурентоспроможність України у відображенні

рейтингів міжнародних організацій // [www. amc.gov.ua/](http://www.amc.gov.ua/)
Інформаційні матеріали / Конкуренція. – 2005. - №3.

- 13.Офіційний web-сайт держкомстату України: [http:// www. ukrstat. gov. ua /](http://www.ukrstat.gov.ua/) Соціально-економічне становище України.
- 14.Про деякі питання забезпечення конкурентоспроможності національної економіки в процесі європейської та євроатлантичної інтеграції: Розпорядження Президента України від 3 жовтня 2005р. // Урядовий кур'єр від 12 жовтня 2005р.
- 15.Пророк Р.В. Податкова реформа в умовах становлення інноваційної економіки // Проблеми науки. – 2006. - № 11. – С. 12-18
- 16.Тимчасовий регламент Кабінету Міністрів України: Постанова Кабінету Міністрів України від 05.06.2000 р. №915.

Бурденко І.М. Податкова система як інструмент інноваційно-інвестиційного розвитку України / І.М. Бурденко // Актуальні проблеми економіки. – 2008. – № 3. – С. 150-161.